

Britaniya Kengashining Buyuk Britaniya madaniyati diplomatiyasidagi roli

Jahon Iqtisodiyoti va Diplomatiya Universiteti
huzuridagi Diplomatik Akademiya Magistranti
Yergasheva Janar Djunusbay qizi

ANNOTATSIYA: Buyuk Britaniya va Britaniya Kengashi uzoq vaqtdan beri mavjud madaniyatdan foydalanish vositasi sifatida jahon yetakchilari sifatida tan olingan diplomatiya va tashqi siyosat. Biroq, Evropada madaniy landshaft boshlanadi Brexit natijasida Buyuk Britaniyaning madaniy diplomatiyasi o'zgarda tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu maqola inglizlarning tizimli tahlilini taqdim etadi Kengashning Britaniya madaniy diplomatiyasidagi roli, uning siyosiy vositalarini xaritalash orqali, tashkiliy asos va xorijdagi faoliyat. Tanqidiy tahlil qilish orqali Britaniya Kengashi va Britaniya madaniy diplomatiyasi o'rtasidagi o'zaro hamkorlik tadqiqot milliy strategik rejalashtirish o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni muhokama qiladi va u ishlab chiqaradigan turli xil siyosat vositalari va faoliyati. Britaniyaliklar Kengashning global faoliyati shuni ko'rsatadiki, madaniyat muassasalari madaniyat ijodkorlari va kommunikatorlari sifatida tomoshabinlar uchun muhim ma'lumot diplomatiya va yumshoq kuch haqida hikoyalar.

KALIT SO'ZLAR: Madaniy diplomatiya, Raymond Uilyams, Britaniya Kengashi, globallashtirish, Buyuk Britaniya Xorijiy va Hamdo'stlik idorasi (2007);

ABSTRACT: The United Kingdom and the British Council have long been recognized as world leaders in the use of existing culture as a means of diplomacy and foreign policy. However, the cultural landscape in Europe is starting to change as a result of Brexit, the UK's cultural diplomacy is becoming increasingly important. This article presents a systematic analysis of the British Council's role in British cultural diplomacy by mapping its political instruments, organizational framework and activities abroad. Through critical analysis, the collaborative research between the British Council and British Cultural Diplomacy discusses the interrelationship between national strategic planning and the various policy instruments and activities it produces. The British Council's global work shows that

cultural institutions as creators of culture and communicators of important information for audiences, diplomacy and soft power stories.

KEY WORDS: Cultural Diplomacy, Raymond Williams, British Council, Globalization, UK Foreign and Commonwealth Office (2007);

АННОТАЦИЯ: Великая Британия и Совет Британии уже давно признаны мировыми лидерами в области дипломатии и внешней политики как средства эксплуатации существующей культуры. Однако начинается Европа, цивилизация, сухопутный вал, Брексит, в результате Великобритания, цивилизационная дипломатия, становится все более важной. В этой статье представлен систематический анализ роли Британского Совета в британской культурной дипломатии путем описания его политических инструментов, организационных рамок и деятельности за рубежом. Посредством критического анализа исследование взаимодействия Британского совета и безумной британской дипломатии обсуждает взаимосвязь между национальным стратегическим планированием и различными политическими инструментами и действиями, которые оно производит. Глобальная работа Британского совета показывает, что культурные учреждения как создатели культуры и коммуникаторы являются важными источниками информации для аудитории о дипломатии и историях «мягкой силы».

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: Культурная дипломатия, Рэймонд Уильямс, Совет Британии, глобализация, Министерство Великобритании и Содружества (2007 г.);

Kirish

Madaniy diplomatiya tushunchasi nafaqat xalqaro munosabatlardagi san'at atamasi bo'lib, tashqi siyosat tafakkurida standart atamalardan biriga aylandi. Ular, shuningdek, milliy, mintaqaviy va mahalliy hukumatlar, shuningdek, milliy tashkilotlar tomonidan siyosat portfellariga kiritilgan. Ular milliy o'z-o'zini targ'ib qilish vositalari yoki Raymond Uilyams (1984) "ko'rgazmaning madaniy siyosati". Ko'pincha xalq diplomatiyasi bilan bog'liq bo'lgan madaniy diplomatiya standart modeldan ko'ra ko'proq fuqaroga yo'naltirilgan diplomatiya shakli hisoblanadi va

endi boshqa hukumatlarga emas, balki turli mamlakatlardagi va butun dunyo bo‘ylab auditoriya va jamoatchilikka mo‘ljallangan. Bu nafaqat hukumatlar va ularning institutlari, balki fuqarolik jamiyati yoki xususiy sektorning manfaatdor tomonlari ham ishtirok etishi mumkin bo‘lgan transmilliy jarayon sifatida tobora ko‘proq tushunilmoqda (Cull, 2009), o‘zaro va o‘zaro tinglashga asoslangan madaniyatlararo muloqot.

Buyuk Britaniya va Britaniya Kengashi uzoq vaqtdan beri madaniyatdan diplomatiya va tashqi siyosat vositasi sifatida foydalanishda jahon yetakchilari sifatida tan olingan. Biroq, Evropadagi madaniy landshaft Brexit natijasida o‘zgara boshlaganligi sababli, Buyuk Britaniyaning madaniy diplomatiyasi tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Madaniy munosabatlardan strategik foydalanish mamlakatlar o‘rtasidagi muloqot va hikoyalar yaratishning asosiy usuli bo‘lib kelgan, bu esa o‘z navbatida ularning madaniyati va qadriyatlari haqida tashqi tasavvurlarni shakllantiradi. Britaniya Kengashi kabi madaniyat institutlari o‘zlarining turli tashabbuslari bilan madaniy o‘ziga xoslik, tashqi siyosat va jismoniy va madaniy chegaralar kabi mavzular atrofida suhbat qurishda muhim rol o‘ynadi. Madaniyat institutlari xalqaro munosabatlarning o‘zgaruvchan manzarasini boshqarib, kengroq xalqaro kun tartibini birgalikda belgilab beruvchi boy xabarni yetkazadi.

Britaniya Kengashi 1934 yilda Britaniya hukumati tomonidan tashkil etilgan madaniy aloqalar tashkiloti bo‘lib, dastlab Britaniyaning Boshqa mamlakatlar bilan aloqalar qo‘mitasi deb nomlangan. U Britaniyaning xalqaro mavqeini oshirish uchun xorijdagi odamlarga ingliz tili va madaniyatini yoyish maqsadida tashkil etilgan. Britaniya Kengashi 1940 yilda Qirollik Xartiyasiga ega bo‘ldi va unga Britaniya va ingliz tilini dunyoda kengroq tushunish va Britaniya va boshqa mamlakatlar o‘rtasida yaqinroq madaniy aloqalarni o‘rnatish missiyasi yuklandi. Britaniya xalq diplomatiyasi tizimining xususiyatlaridan biri bu davlat ishlarining rasmiy va norasmiy sohalari o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikdir. 1995 yildagi kapital xarajatlarni ko‘rib chiqish va Tashqi ishlar vazirligining jamoatchilik diplomatiyasi bo‘limining tashkil etilishi Britaniya Kengashining madaniy aloqalar, matbuot va axborot faoliyatini boshqarish uchun allaqachon mavjud faoliyatni yangi tashkiliy tuzilmaga birlashtirdi. Keyinchalik, Buyuk Britaniya Xorijiy va Hamdo‘stlik idorasi (2007) yillik hisobotida xalq diplomatiyasining ta'rifi chet eldagi jamoatchilik bilan hamkorlik qilish orqali xalqaro strategik ustuvorliklarga erishish sifatida

tavsiflangan. . 2018-yilda Buyuk Britaniyaning yumshoq kuchga rasmiy urg‘usi “bizda bir nechta boshqa mamlakatlar uchun mavjud bo‘lgan va yumshoq kuchimizni sezilarli darajada mustahkamlaydigan kengroq aktivlarga egamiz, xalq diplomatiyasi bilan shug‘ullanuvchi diplomatlar har doim o‘z milliyligini hisobga oladi. manfaatlar va tashqi siyosat maqsadlarini hisobga olgan holda, Britaniya Kengashi o‘z ishini madaniy aloqalar sifatida ko‘rib chiqadi va ko‘p qatlamli munosabatlar tarmoqlarini rivojlantirish uchun madaniyatdan foydalanishga urg‘u beradi. Moliyalashtirish, kun tartibini belgilash, baholash, ierarxiya va tayinlash vakolati madaniyat muassasalari va ularning hisobot beruvchi organlari o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlarning tipik tizimini tashkil etadi.

Ushbu maqola Britaniya Kengashining siyosiy vositalari, tashkiliy asoslari va xorijdagi faoliyatini xaritalash orqali Britaniya madaniy diplomatiyasidagi rolini tizimli tahlil qiladi. Britaniya Kengashi va Britaniya madaniy diplomatiyasi o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlarni tahlil qilish orqali tadqiqot milliy strategik rejalashtirish va u yaratadigan turli xil siyosat vositalari va faoliyatlari o‘rtasidagi o‘ziga xos munosabatlarni muhokama qiladi. Ushbu tadqiqot milliy madaniy diplomatiyani faol targ‘ib qiluvchi madaniyat instituti namunasi sifatida Britaniya Kengashiga tayangan holda amaliy tadqiqot usulidan foydalanadi. Britaniya Kengashining global faoliyati shuni ko‘rsatadiki, madaniy muassasalar madaniy diplomatiya va yumshoq kuch haqidagi hikoyalar yaratuvchisi va kommunikatori sifatida tomoshabinlar uchun muhim havoladir.

Madaniy diplomatiya tushunchasi

Madaniy diplomatiya — tomoshabinlarga madaniy mahsulotni taqdim etish, uni ishlab chiqaruvchi o‘zi ifodalaydi deb hisoblagan g‘oyalarga jalb etishga urinishdir (Fisher, 2020). Madaniy diplomatiya ikki tomonlama emas, balki bir tomonlama bo‘lishi mumkin, masalan, mamlakat o‘z tilini targ‘ib qilishga, o‘z siyosati va qarashlarini tushuntirishga yoki butun dunyoga o‘z tarixini aytib berishga e’tibor qaratganda. Qaysi tilda qo‘llanilganidan qat’i nazar, diplomatiyaning kaliti hokimiyatning dinamik tabiati, taqdimot va bir tomonlama aloqa madaniy diplomatiyaning asosiy qismidir. Bu dastlab milliy hukumatlar xizmatidagi mansabdor shaxslarning madaniy almashinuv va harakatchanlikdan foydalanganliklari yoki o‘zlarining milliy manfaatlarini ilgari surish uchun uni boshqarishga urinishlari jarayonini nazarda tutgan. Ammo tez orada u “millatlar va

ularning xalqlari o'rtasida o'zaro tushunishni rivojlantirish uchun g'oyalar, ma'lumotlar, san'at va boshqa madaniy jihatlar almashinuvi" ma'nosida kengaytirildi.

Xalq diplomatiyasida bo'lgani kabi, madaniy diplomatiya amaliyoti ham tashqi ishlar vazirligidan tashqarida bo'lgan davlat idoralari tomonidan asta-sekin o'z zimmasiga olmoqda va mamlakat brendi va portfelni ilgari surish kabi maqsadlarda foydalanilmoqda. Shu bilan birga, madaniy diplomatiya ko'pincha xalq diplomatiyasining o'ziga xos turi yoki o'lchovi sifatida tushuniladi, shuning uchun ikkalasi o'rtasidagi farq ancha xiralashgan.

Bu globallashuv davrida, dunyoda iqtisodiy va siyosiy kuchlarni taqsimlash geosiyosatining o'zgarishi davom etar ekan, madaniy diplomatiya nutqning muhim maydonini egallab, birinchi navbatda milliy davlatlar va davlatlar o'rtasidagi munosabatlarni boshqarishga qaratilgan. xalqaro maydondagi boshqa davlatlar. Biroq, aslida, o'zaro tushunish ba'zan faqat maqsaddir. Madaniy diplomatiyaning haqiqiy qahramonlari hech qachon mavhum "xalqlar" yoki umumlashtirilgan "xalqlar" emas. Hukumatning agentlari va elchilari aynan shulardir. Boshqacha qilib aytadigan bo'lsak, madaniy diplomatiya - bu millatchilik va baynalmilalizm birlashadigan makonda milliy yoki mahalliy vakillikning aniq belgilangan axloqi nomidan ishlaydigan hukumat aktidir.

Xulosa

Madaniy millatchilik, shubhasiz, hukumat amaliyoti sifatida madaniy diplomatiyaning asosiy o'lchovidir. Siyosiy yetakchilar va faylasuflar hokimiyat kun tartibini belgilash va bahs-munozaralar asosini belgilashdan kelib chiqishini uzoq vaqtdan beri tushunib kelishgan. Afzalliklarni o'rnatish qobiliyati ko'pincha madaniyat, mafkura va institutlar kabi nomoddiy kuch resurslari bilan bog'liq (Nye, 1990). Britaniya Kengashi Britaniya madaniyati va ta'limini targ'ib qilish orqali Britaniya milliy manfaatlarini ilgari surishda Britaniya hukumatining muhim agentligi hisoblanadi. Ayniqsa, sobiq bosh vazir Toni Bleyr lavozimga kelganidan keyin Britaniya Kengashining xorijdagi faoliyati hukumatning xalq diplomatiyasining bir qismi sifatida qaraldi. Sakson yildan ortiq davom etgan rivojlanishdan so'ng Britaniya Kengashi yaxshi tashkil etilgan, keng ko'lamlı rasmiy tashkilotga aylandi. Bu madaniy tashkilot bo'lib, ham siyosiy mansublik, ham moliyalashtirish nuqtai nazaridan milliy siyosiy manfaatlarga xizmat qiladi va

moliyaviy barqarorlikka erishish kontekstida butun dunyoda keng faoliyat yuritadi. Ko‘rinib turibdiki, Britaniya Kengashining maqsadi Britaniya tashqi siyosatini tushunish va qo‘llab-quvvatlash uchun boshqa mamlakatlardagi Britaniya xalqining madaniy o‘ziga xosligi va siyosat tushunchasini oshirishdir. Aslini olganda, u Britaniya Tashqi ishlar vazirligi boshchiligidagi va xorijdagi elchixonalar va konsulliklarning bevosita nazorati ostidagi madaniy diplomatiya bo‘yicha rasmiy madaniy tashkilot bo‘lib, Britaniya hukumati uchun madaniy diplomatiya vositasi va xalq diplomatiyasi vositasi hisoblanadi.< /span>

Yuqoridagi munozarani umumlashtirib aytadigan bo‘lsak, Britaniya Kengashi Britaniya madaniy diplomatiyasini amalga oshiruvchi kvazi-rasmiy organ bo‘lib, u ingliz tilini keng targ‘ib qilishda ajralmas rol o‘ynaydi, tilni targ‘ib qilish, aniq maqsadlari va maqsadlari haqida aniq tasavvurga ega. turli usullar. Madaniy almashinuv, ta‘lim yordami, akademik tadqiqotlar va pedagogik munozaralar kabi hamkorlik va ittifoqlarning turli shakllari orqali Britaniya Kengashi Buyuk Britaniyaga "ingliz tilini bir avlodda lingua franca qilish" missiyasini amalga oshirishda muvaffaqiyatli yordam berdi. va Buyuk Britaniyaning xalqaro mavqeini oshirish. Bu Britaniyaning xalqaro ta'siri va jozibadorligini samarali saqlab qoldi va kuchaytirdi. Britaniya Kengashi kabi madaniyat institutlarini misol qilib olsak, davlatlar chet eldagi milliy madaniyat muassasalarini jalb qilish uchun raqobatlashadilar va madaniy aloqalar qat'iy bir tomonlama, davlat markazlashgan holda tasavvur qilinadi. Davlatlar o‘zlarining milliy madaniyatlarini boshqa davlatlarga nisbatan raqobatbardosh ustunlikka erishish vositasi sifatida mulkiy yo‘llar bilan amalga oshiradilar va namoyish etadilar. Yumshoq kuch nutqi esa milliy davlatlar o‘rtasidagi madaniy raqobatning kuchayishiga yordam berdi. O‘zaro bog‘liq va o‘zaro bog‘liqlik kuchayib borayotgan dunyoda madaniy diplomatiya va xalq diplomatiyasi xalqaro munosabatlarning o‘zgaruvchan tuzilmasi kontekstida ko‘rib chiqilishi kerak. Milliy davlatlar xalqaro siyosiy maydonning asosiy ishtirokchilari bo‘lib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- Ang, I., Isar, Y. R., & amp; Mar, P. (2015). Madaniy diplomatiya: milliy
1] manfaatlardan tashqarimi? Xalqaro madaniyat siyosati jurnali, 21, 365-381.
<https://doi.org/10.1080/10286632.2015.1042474>
- Belfiore, E. (2012). Mudofaa instrumentalizmi va yangi mehnat madaniyati
2] siyosatining merosi. Madaniy tendentsiyalar, 21, 103-111.
<https://doi.org/10.1080/09548963.2012.674750>
- Britaniya Kengashi (2013). Boshqaruv bayonoti.
3] <https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/2013-07-management-statement.pdf>
- Britaniya Kengashi (2018a). Yillik hisobot & amp; Hisoblar 2017-2018.
4] <https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/2017-18-annual-report.pdf>
- Britaniya Kengashi (2018b). Korporativ reja 2018-2020.
5] <https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/2018-20-corporate-plan.pdf>
- Cull, N. J. (2009). Xalq diplomatiyasi: o‘tmishdan saboqlar. Figueroa
6] matbuoti.
- Kammings, M. (2003). Madaniy diplomatiya va Qo‘shma Shtatlar hukumati:
7] so‘rov. Madaniyat va san‘at markazi.
<https://www.americansforthearts.org/sites/default/files/MCCpaper.pdf>
- Fisher, A. (2020). Bir kunda to‘rt fasl Buyuk Britaniyadagi olomon Xalq
8] diplomatiyasi uyi. N. Snow yilda, & amp; N. J. Cull (Eds.), Routledge Handbook
of Public Diplomacy (2-nashr, 245-bet). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780429465543-30>
- Tashqi ishlar bo‘yicha tanlov qo‘mitasi (2018). Tashqi ishlar va Hamdo‘stlik
9] vazirligining memorandum. https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmfaaff/780/78008.htm#_idTextAnchor035
- Tashqi ishlar va Hamdo‘stlik vazirligi (2007). Tashqi ishlar va Hamdo‘stlik
10] vazirligining 2006/2007 yillardagi yillik hisoboti.

Innovation House

